

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/36/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123013472
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2123013472.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a sudcov Mgr. Pavla Macháča a JUDr. Andrey Kondllovej, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. X.XX.XXXX v C., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 22.12.2023, sp. zn. 5PP/98/2023, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 29.2.2024 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písmeno c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B. z a m i e t a .

odôvodnenie:

Okresný súd Trnava (ďalej len „okresný súd“) uznesením zo dňa 22.12.2023, sp. zn. 5PP/98/2023, podľa § 66 odsek 1, odsek 2 a § 67 odsek 1 Trestného zákona zamietol návrh odsúdeného A. B. (ďalej len „odsúdený“) o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Levice, sp. zn. 1T/24/2013 zo dňa 25.5.2015.

Na základe vykonaného dokazovania dospel okresný súd k záveru, že odsúdený splnil formálnu podmienku na podmiennečné prepustenie, lebo vykonal potrebnú časť výmery uloženého trestu.

Vo vzťahu k splneniu prvej materiálnej podmienky, a to preukázanie polepšenia vo výkone trestu plnením svojich povinností, okresný súd túto vyhodnotil ako splnenú. Z hodnotenia odsúdeného vyplynulo, že jeho správanie a vystupovanie v predchádzajúcom ústave (ÚVV a ÚVTOS Leopoldov) bolo na požadovanej úrovni, ústavný poriadok a časový rozvrh dňa dodržiaval, príkazy a nariadenia rešpektoval. Odsúdený v júli 2022 užil jemu nepredpísané lieky, avšak následne bolo jeho správanie na požadovanej úrovni. Disciplinárne odmenený bol deväťkrát, disciplinárne tresty vykázané nemá. V ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou bolo správanie odsúdeného na požadovanej úrovni bez negatívnych poznatkov, pričom v tomto ústave nebol disciplinárne odmenený ani potrestaný. Odsúdený je od 31.10.2023 zaradený na pracovisku mimo ústav s dohľadom Replast. Pracovnú morálku má na požadovanej úrovni, bez negatívnych poznatkov. Odsúdený sa k užívaniu drog vyjadruje s jasne negatívnym stanoviskom, je si vedomý čo v jeho živote spôsobili a do budúcnosti deklaruje snahu o abstinenciu. Napriek svojim vyjadreniam však počas výkonu trestu užil jemu nepredpísané lieky. K trestnej činnosti deklaruje formálne kritický postoj. Resocializačná prognóza sa u odsúdeného z hľadiska hodnotenia rizika recidívy trestnej činnosti javí ako priaznivá. V pedagogickej dokumentácii je voči odsúdenému evidované ďalšie trestné stížanie. Stanovené ciele programu zaobchádzania plní a spĺňa podmienky na podmiennečné prepustenie. Okresný súd súčasne zdôraznil, že zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je však v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmiennečne prepustený po splnení formálnej podmienky bez ohľadu na druhú materiálnu podmienku a to, či možno prognózovať, že odsúdený po tom, ako opustí brány väzenia bude viesť riadny život.

Druhú materiálnu podmienku odsúdený podľa záverov okresného súdu nesplnil. Okresný súd pritom vychádzal aj z odpisu z registra trestov, z ktorého vyplýva, že odsúdený nie je vo výkone trestu odňatia slobody po prvýkrát. V predchádzajúcom období vykonával nepodmienečný trest odňatia slobody za drogový trestný čin. Súd v tomto prípade poskytol odsúdenému šancu začleniť sa do spoločnosti a viesť riadny a usporiadaný život v podobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, avšak odsúdený túto možnosť nevyužil vo svoj prospech a v skúšobnej dobe sa dopustil obdobnej drogovej trestnej činnosti obzvlášť závažného charakteru, za ktorú bol rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 25.05.2015 sp. zn. 1T/24/2013 odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Skutočnosť, že sa odsúdený v podmienkach ústavu na ktoré sa postupom času adaptoval dokáže správať na požadovanej úrovni a plní stanovené ciele programu zaobchádzania nie je pre súd vzhľadom na závažnosť spáchanej trestnej činnosti, predchádzajúce odsúdenia a iba formálne kritický postoj k trestnej činnosti dostatočnou zárukou na to, že odsúdený povedie po podmiennečnom prepustení riadny život, a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že odsúdený napriek svojmu jasne negatívnemu stanovisku k užívaniu drog, užil počas výkonu trestu odňatia slobody jemu neprepísané lieky. Nakoľko u odsúdeného nie je splnená neexistencia rizika recidívy, ktorá je podstatou druhej materiálnej podmienky, mal okresný súd za to, že náprava páchatela je možná len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody. Podmiennečné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmiennečnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmiennečnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Z hľadiska individuálnej a generálnej prevencie mal okresný súd za to, že náprava páchatela a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmiennečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

Po vyhlásení napadnutého uznesenia sa prokurátor vzdal práva podať sťažnosť a odsúdený si podal sťažnosť, ktorú odôvodnil odaním doručeným okresnému súdu dňa 12.2.2024, a v ktorej uviedol, že z postoja prokurátora na verejnom zasadnutí bolo zrejmé, že mu nechce dať šancu, aby mohol byť so svojou rodinou. Po spáchaní skutku odsúdený prestal drogovať, našiel si prácu a založil si rodinu. Aj ústavný súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že predpoklad riadneho života v budúcnosti, nemôže byť založený predovšetkým, či dokonca výlučne na trestnej minulosti konkrétneho jednotlivca. Odsúdený má dohodnutú prácu ihneď po výkone trestu. Konštatovanie okresného súdu ohľadom nespĺnenia druhej materiálnej podmienky bolo len veštenie. Odsúdený žiadal o spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
- b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 odsek 1 Trestného poriadku, nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak

- a) nie je prípustná,
- b) bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým výslovne vzala späť, alebo
- c) nie je dôvodná.

Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 písmeno a), písmeno b) Trestného poriadku, preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým odsúdený podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom a zistil, že sťažnosť bola podaná voči rozhodnutiu, voči ktorému je prípustná, podala ju osoba oprávnená - odsúdený a v zákonom stanovenej lehote. Zároveň preskúmaním spisového materiálu krajský súd zistil aj to, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Pokiaľ ide o splnenie formálnej podmienky na podmiennečné prepustenie, okresný súd správne skonštatoval, že odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody.

Okresný súd vyhodnotil správanie odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu tak, že toto preukazuje polepšenie odsúdeného, keďže odsúdený je vo výkone trestu odňatia slobody od mája roku 2015 a bol deväť krát disciplinárne odmenený, disciplinárne potrestaný nebol a bol pracovne zaradený

bez zaznamenania negatívnych poznatkov. Odsúdený v júli 2022 užil jemu nepredpísané lieky, avšak následne bolo jeho správanie na požadovanej úrovni, čo bolo možné vyhodnotiť ako ojedinelé zlyhanie. V októbri 2023 bol odsúdený preradený na ďalší výkon trestu do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Pokiaľ ide o splnenie druhej materiálnej podmienky, okresný súd zohľadnil trestnú minulosť odsúdeného, ale aj jeho správanie sa na slobode pred výkonom tohto trestu odňatia slobody a správne dospel k záveru o tom, že žiadna z objektívne zistiteľných skutočností nedáva dostatočné záruky na to, že v prípade prepustenia na slobodu odsúdený bude viesť riadny život a viac sa do rozporu so zákonom nedostane. Je pravdou, že predpoklad riadneho života v budúcnosti nemôže byť založený predovšetkým, či výhradne na trestnej minulosti odsúdeného.

Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojim spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné zaradiť aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti.

Očakávanie vedenia riadneho života u odsúdeného nie je reálne s ohľadom na správanie sa odsúdeného na slobode medzi jednotlivými odsúdeniami za rôznych okolností, ale najmä drogovú trestnú činnosť, kedy bol odsúdený v priebehu 9 rokov 5-krát právoplatne uznaný za vinného, z toho tri krát za drogovú trestnú činnosť, pričom v tomto období vykonával aj nepodmienečné tresty odňatia slobody. Povaha trestných činov (obzvlášť závažný zločin a zločin drogového charakteru), pre ktoré je odsúdený aktuálne vo výkone trestu odňatia slobody a z nich vyplývajúce okolnosti charakterizujúce odsúdeného ako osobu so sklonom k opakovanému páchaniu drogových trestných činov, nesvedčí v prospech predpokladu, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, pričom túto prognózu podporuje aj skutočnosť, že odsúdený po dlhšom čase výkonu trestu v roku 2022 užil jemu nepredpísané lieky.

Vo vzťahu k splneniu druhej materiálnej podmienky nie je možné prihliadať len na trestnú minulosť, preto krajský súd komplexne vyhodnotil všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobnými charakterovými vlastnosťami, s postojom k spoločenským normám, prostrediu, v ktorom žil, povahe a charakteru trestnej činnosti, pre ktorú bol vo výkone trestu, pričom za základe tohto posúdenia nebolo možné prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu odsúdený povedie riadny život, t. j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Odsúdený v októbri roku 2007 vykonal 4 mesačný nepodmienečný trest odňatia slobody za marenie výkonu úradného rozhodnutia, pričom už v októbri roku 2008 spáchal zločin drogového charakteru, za ktorý mu bol uložený 3 ročný nepodmienečný trest odňatia slobody, z výkonu ktorého bol podmienene prepustený 28.12.2010. V roku 2014 bol odsúdenému uložený 10 ročný trest odňatia slobody za obzvlášť závažný zločin drogového charakteru, ku ktorému bol odsúdenému v roku 2015 ukladaný súhrnný trest taktiež za obzvlášť závažný zločin drogového charakteru vo výmere 10 rokov a 10 mesiacov, pričom tohto skutku sa dopustil v období od apríla do októbra roku 2011, teda bezprostredne po podmienene prepustení z výkonu trestu za drogovú trestnú činnosť a v skúšobnej dobe podmienene prepustenia. Vzhľadom na toto správanie sa odsúdeného na slobode, kedy sa napriek podmienene prepusteniu z výkonu trestu odňatia slobody za drogovú trestnú činnosť, opätovne dokonca dvomi skutkami dopustil drogovej trestnej činnosti, a to už krátko po podmienene prepustení, neumožňuje predpokladať, že by sa odsúdený na slobode správal inak. Uvedený predpoklad nie je len veštením, ako to namietajú odsúdený, ale vychádza z konkrétneho správania sa odsúdeného už po predchádzajúcom podmienene prepustení, kedy sa dopustil nie len jedného ale dvoch skutkov obzvlášť závažných zločinov drogového charakteru.

Prísľub zamestnania po výkone trestu, nie je zárukou, že odsúdený sa nebude už drogovej trestnej činnosti dopúšťať, keďže odsúdený poukazuje na to, že bol zamestnaný aj pred výkonom trestu odňatia slobody, a napriek tomu sa drogovej trestnej činnosti dopustil opakovane.

K námietke odsúdeného, že nie je pravdivé tvrdenie okresného súdu, že sa voči nemu vedie ďalšie trestné stíhanie, krajský súd uvádza, že toto konštatovanie okresný súd oprel o to, že v hodnotení odsúdeného z výkonu trestu je uvedené, že v pedagogickej dokumentácii je evidované ďalšie trestné stíhanie, ktorá informácia sa môže týkať toho, že odsúdený vykonáva súhrnný trest, do ktorého mu bola započítaná doba výkonu trestu predchádzajúceho odsúdenia.

Zmysel podmienene prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu bez zreteľa na to, aká je prognóza ďalšieho správania odsúdeného. Treba zdôrazniť fakt, že na podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje žiadny právny nárok. Podmienene prepustenie je odôvodnené len vtedy, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré

môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život, teda, že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takouto okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienечnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti a správania sa po jednotlivých odsúdeniach.

Záverom krajský súd pripomína, že na to, aby mohol byť odsúdený podmienечne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody musí v zmysle § 66 odsek 1 Trestného zákona okrem formálnej podmienky súčasne spĺňať aj dve materiálne podmienky a to, že svojim správaním vo výkone trestu odňatia slobody preukázal polepšenie a zároveň je možné očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Odsúdený nespĺňa druhú materiálnu podmienku a preto okresný súd správne a v súlade so zákonom rozhodol, keď jeho žiadosť o podmienечné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Keďže krajský súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zrušenie, resp. zmenu napadnutého uznesenia, sťažnosť odsúdeného jednomyseľne ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.